

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszloktörtön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyesületi tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem küldünk.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K. A nyílt-tér és hirdetések előre fizetendők.

M. kir. postatakarékpenztári cheque-számla 10,489. szám.

Halottak napján.

Abban az óriási tülekedésben, előre való tolakodásban, a mindennapi élettel folytatott nehéz és ádáz tusában, melyben mind-egyikünknek kijut a golgothai kereszt, a véresre sebző töviskoszoru viselése, nem érünk rá lelkünk áhitatát azok felé fordítani, kik rövidebb vagy hosszabb idő előtt bontakoztak ki csak ölelő karjainkból, hogy oda soha — de soha többé vissza ne térjenek.

Oh mennyi boldogságot, családi tüzhelyet rombolt már szét a kérlelhetlen halál; hány ifjút és hajadont tört le, mint zsenge virágot, megfosztva vele egész családok és nemzedékek büszke reményét, megtépve a hozzájuk fűződő ábrándokat, álmokat, felváltva a rideg valóság értéktelen némaságával... Hány szülő zokogta el már büszkeségének, hanyalló korának egyetlen támaszát; hány gyermek maradt árván, vigasztalan, támasz és meleg tüzhely nélkül; hány ara siratta el vőlegényét, hány ifju a me nyasszonyát, testvér a testvért, barát a jó barátot, mikor még oly szép és hosszú élet várakozhatott volna reájuk, verőfényes, háborutlan együttlétben, boldogságban...

És mi élők, mi hátramaradtak, alig hantoltuk kedveseinket, szeretteinket, alig hervadt el még friss sirhalmukon a kegyelet illatos, élő virága, elfordulunk a gyász és sirhalom tanyájától, beledobjuk magunkat a feledés mákonyos mamarába, mert nekünk élnünk kell és ez az élet a maga küzdelmeivel, bajaival, gondjaival, sok nyomoruságával és kevés örömeivel egész embert, teljes acélos erőt követel és nem enged időt arra, hogy fájdalomknak, gyászunknak, könnyeinknek és sóhajainknak a temetésen túl is kegyelettel adózhassunk...

És az idő, ez a végtelen kegyes orvos, beheggeszti tépett sebeinket és az önkéntelen feledés jótékony gyógyszerével elnémitja a megemlékezést és figyelmünket a megholtakról az élők felé tereli, azok felé, kik ádáz harcot folytatnak velünk a falat kenyér feletti nagy és nehéz tusában...

És ebben a folytonos küzdelemben, melyben ember az ember ellen irigységet, kicsinyelést, csalást, leszólást, sikkasztást,

rablást és gyilkosságot, szóval minden megengedett és meg nem engedett fegyvert léhán és könnyelműen, legtöbb esetben lelki-furdalás nélkül is, a saját rut, undok önzésének él csak, alig marad időnk gondolkozni: vajjon érdemes-e ezt a rövid, arasznyi életet, mely teljes biztossággal előbb vagy utóbb a halálhoz vezet, érdemes-e ezt a rövid életet egymással harcban, örökös meghasonlásban, gyűlölködve és agyarkodva végig küzdenünk? Nem volna-e maga a halál gondolata is türhetőbb, megnyugtatóbb, felemelőbb és magasztosabb, ha utolsó pillanatunkban, midőn már lekünk szárnyai az ég felé vágyódnak, azzal a tudattal hunyhatni le örök álomra pilláinkat, hogy emberlarsaink áldó szeretete, minden keserűség, minden gyűlölet nélkül forró könnyüivel fog kisérni utolsó utunkon?

A halál kegyetlen, rideg; de még kegyetlenebb, ridegbb az élet maga, mely az egyének törekvéseiben alig enged egy pillanatnyi időt, hogy gondolatát, lelkületét befelé fordítsa, ahhoz a kiapadhatlan forráshoz, mely az általános emberszeretettől örökké felvagyog; ma a mikor az egyént saját „én“-je, törekvése, érvényesülése naponként kikorbácsolja az élet sivár porondjára, senkinek sincs ideje másra gondolni, mással is törődni és az egyén az egyed által folytatott élet-halál harcába belefutad a nagy közérdek, — szétmorzsolódik, forgácsolódik a társadalom és időnek előtte, — adja a mi jó Istenünk, hogy rossz próféta legyek, — elpusztul a nemzet is, melynek léteért, fenntartásáért annyi vér hullott legjobbjaink, legnemesebbjeink ezer meg ezernyi nyitott sebéből...

De van e rideg, sivár, önző létnek egy napja, a mikor a Teremtő lelki szemeinket, kegyeletes emlékünket azok felé fordítja, a kik ott pihennek „hol már nem fáj semmi!“ A kik dermesztő, vérfagyasztó némaságukban is arra emlékeztetnek: hogy a halálban mindannyian egyenlők vagyunk és az, amit az életben — mint hamis jelzőt — annyiszor felhasználunk, a mit az életben eddig se embernek, se társadalomnak, se nemzetnek valóra váltani nem sikerült: az **egyenlőséget** csak a halálban találhatjuk fel...

Ezen a napon fájdalomunkban,

keservünkben, könnyeinkben, siralmainak egybefornak és szent kegyelettel felkeressük még azokat az elhagyatott, senki által nem látogatott sirokat is, a kiket talán szeretteik a messze távolban imájukban elsiratnak és ez elhagyatott sirokra felgyújtunk a magunkból megmaradt felesleges gyertyát vagy mécesest és kitépünk egy szál virágot, azoknak a sirjára, a kik felett csak a susogó őszi szellő kesereg, vagy a reggeli harmat hullatja a megemlékezés fájdalmas könnyecsepeit.

Nagy és magasztos, megható, szép ünnep ez, midőn egy évben egyszer elnémul a tülekedők, sáfarkodók éktelen zsiyaja; midőn a megszólaló lelkiismeret minden élő teremtményt, a halottakhoz vezérel kegyeletes megemlékezéssel; midőn egyenlők vagyunk a közös fájdalomban, a közös érzésben és megértésben: hogy itt mindannyian por és hamuvá leszünk...

Kigyulladnak a sirokon a megemlékezés lángjai, kivirulnak a kegyelet könnyázott virágai; hogy az egyiknek több, a másiknak kevesebb jut a fényből, az mitsem változtat azon, hogy arra a megszentelt helyre, a közös fájdalom összekötő nagy érzései vezéreltek...

És boldogok, — ezerszeresen boldogabbak azok, a kik ezen a napon csak a holtakért hullatják a kegyelet könnyeit...

Hányan vannak, de hányan az élet forgatagában, a kik az **élőhalottakat** is kénytelenek elsiratni... azokat a szeretteket, kiket a kegyetlen sors messze eldobott a családi tüzhelytől; kik erkölcstelen, ledér életmódjukkal leégették maguk mögött azt a hidat, mely a családi otthonhoz visszavezethetne; azok a lelki szegények, kik meghasonlott, megbomlott agyukkal, mint élőhalottak járnak a kálváriát, vagy azok a züllöttek, kiket a társadalom, mint mételyt kidobott, kifaszított a köréből és a bűn lejtőjén mind mélyebbre sülyedve tengetik nyomoruságos létüket, míg valahol az árok szélén, vagy a morgueben találja a megváltó halál... Ezeknek az élő-halottaknak a lelki üdvösségéért is mondjunk el a mai napon lelkünkbeli feltörő, buzgó imákat, hogy az ég minél előbb váltsa meg őket a nyomoruságos életüktől; — oh mert ezek a sze-

rencsétlenek is embertársaink voltak, ezek a szegények, — a kik kétszer halnak meg...

Tompán, meghatóan zúgnak-búgnak a harangok; minden istenteremtette élő lény magába száll; visszavarázsolja lelki szemei elé a mult emlékezetét; bánattal terhesen ballag a kegyelet virágaival a holtak birodalmába, hogy ott elkötözött szeretteinek — egyszerű egy évben könnyeivel áldozzon...

Aztán néma csend váltja fel a temetők zaját; a más nap újra sorompóba szólítja az emberiséget munkára, tusára, harcra, a mindennapi kenyérért; mert: a halál — a nyugalom, — az élet pedig csak: örökös küzdelem!...

Deréki Antal.

Az irtó igazság.

Irta: Bálint Endre.

Az elemi iskolák részére szánt olvasmányoktól kezdve majdnem minden írás és tanítás hirdeti az igazság imádatát, úgy állítva be az igazságot, mint **ön c é l t**, mint abszolút jót, amellyel szemben bármilyen érdek, minden mérlegelés nélkül, csak elsőpresre számíthat...

És ezen elv — állandó, minél szélesebb körökre kiterjedő léte olyképp van biztosítva, hogy száz és száz axioma örzi szépszerű és közforgalmi jellegét.

Hasonló tartalmu Deák Ferencnek az a közimert axiomája is, amelyben a haza bölcsse a sajtószabadságra vonatkozó felfogását fejezte ki elmés rövidséggel: „mindent szabad megírni, ami igaz és semmit, ami hazugság“.

Valamennyi axiomának tagadhatatlanul közös jellemzője az, hogy a szép, egyszerű, tetszetős **f o r m á e r t** — fel van áldozva többkevesebb a **l é n y e g b ő l**.

Nagy népszerűségük és abszolút hitelük pedig azon alapszik, hogy a tetszetős formáért sok mindent elnézünk, leghamarabb pedig — egy kis **l é n y e g - f ő l á l d o z á s t**.

Ha azt látjuk, hogy ma a társadalmi, magánértekezések területén a szellemeskedés e formája valószággal közkedveltségnek örvend, sőt hogy nem egyszer nagy súlyu, nemzetek sorsát érintő események intéztetnek el ilyen **f o r m á l i s e i m e s s é g e k k e l**: ebből az következik, hogy ma az axiomáknak körforgalma nagyobb, mint volt valaha. Ami igen érthető. Ma egyén, állam és társadalom — (bocsánat a rossz, de találó kifejezésért) való-

sággal formál-életet él. Állami intézmények vannak, amelyeknek lényegét, tartalmát már rég le-
gázolta az idő, amelyeket — mert az alapul szolgált életviszonyok minőségileg és mennyiségileg egyaránt átalakultak — mindenki elítél, de amelyek a formákhoz ragaszkodó politikai konvencionálisban erős, indokolatlan fenmaradásukhoz mindenre elégséges védelmet találnak.

Arra pedig számtalan példa van, hogy tetszetős külsővel sokkal fényesebb existenciát lehet alapozni sokszor, mint évek komoly tisztességes munkájával, belső tartalommal és kiváló lelki képességekkel.

Tapasztalati tény tehát, hogy majdnem egész köz- és magán-életünket uralja az egészségtelen elv, hogy: a formáért mindent, tehát a lényegét is, de a formát, azt semmiért!

Pedig igen természetes dolog, hogy amennyiben a kettő, forma és lényeg összeütköznek, mivel a forma van a lényegért és nem megfordítva, az előbbinek kellene föltétlenül meghátrálni.

A lényeg némi rovására menő ilyen forma érvényesülést kell látnunk minden axiomában, amelyekkel maguk a szerzők sem akartak abszolút igazságot mondani és Deák Ferenc idézett mondása semmiesetre nem tartozik azon kevés axiomák közé, amelyek a lényeg érintetlenségét is szem előtt tartották. Nem pedig azért, mert az ideát, az igazságot mint a b s o l u t j ó t állítja elének.

A társadalomtudományok — majdnem — megállapodtak abban a józan tételben, hogy amióta szervezett együttlét van és az embereknek egymás mellett és ellen kell keresé-
sük, megtalálják létfeltételeiket, azóta minden állami és társadalmi intézmény, jogrend, erkölcs, minden idea csak eszköz lehet — egy nagy cél: a közjó és az azzal harmonizáló egyéni érdek előmozdítására. Az intézmények és ideák nem elvontan és nem önmagukban, hanem csupán e nagy céllal kapcsolatban erre való vonatkozásban bírálhatók el.

Minden, ami konkrét körülmények között a célt szolgálja, előmozdítja, létjoggal és fennmaradási képességgel bír; ami pedig e célt hátrányosan befolyásolja, az elvetendő.

Ha tehát az igazság minden körülmények között és föltétlenül szolgálja ezt a célt és ha a hazugságnak alkalmazásba vételét e cél föltétlenül kizárja: akkor a Deák axiomája megáll, különben összedől.

Már pedig nemcsak a közélet, de a hétköznapi, mindennapi élet, még oly felületes szemlélőnek is, bőségesen szolgáltat példát arra, hogy az igazság és hazugsághoz fentebb föltételelesen kapcsolt abszolút következmények meg nem állnak.

Hogy tételes jogrendszerőségünk-ből csak egyetlen egy példát hozzak föl erre, amikor például a büntető-jog a női becsületet megtámadó becsületsértő és rágalmazó kifejezések valódiságának bizonyítását egyenesen kizárja és lesújt a terheltre, még ha az igazat mondott is: akkor kétségtelenül az igazság abszolút létjogosultságának köztörvényi megtagadásával állunk szemben.

A közérdeket és az azzal harmonizáló egyéni érdeket nem mindig az igazság kimondásával, hanem sokszor az igazság elhallgatásával, sőt egyenesen a hazugsággal kell, mert bebizonyíthatólag lehet szolgál-
gálni.

Az igazságnak az a fajtája, amely a közérdek és jogos magánérdeket elő nem mozdítja, hanem ellenkezőleg annak kárával érvényesülhet csak: lesz az irtó igazság, amelyet a közérdek tekintetében helyes ér-
zékkel és belátással bíró ember azonnal fel kell ismerjen. Az irtó igazság éppen olyan pusztítást viszen végbe közérkölesben és egyéb feltételek között közjavakban, mint a káros hazugság vagy bármilyen első-rangu bűncselekmény. — Sőt egy-fokkal nagyobb. — Mert akit a hazugság letipor, arra nézve még mindig van egy mentő eszköz, van egy hátsó kapu, amelyen az igazság fénye belopózhatik; az ilyen embert az igazság tisztító ereje még mindig fölemelheti oda, ahonnan igaz-talanul lesújtott: de akire az irtó, kegyetlen igazság ráfeküdt a maga suverén fölényével, az menthetetlenül elpusztult; erkölcsi és esetleg anyagi teljes romlásának néma tetemője fölött soha sem fog megjelenhetni a föltámadás, újjászületés biztató csillaga...

Ebből az igazságból nem kérünk. Legkevésbé kérünk belőle akkor, ha azt szervezeten, élethivatászerűen szolgálják némelyek és pedig olyanok, akik szeretik magukat a közvélemény és a közérdek képviselői és védelmezői gyanánt föltolni. Ne védekezzen senki ennek az igazságnak leplevel és ne különösen a r e v o l u e r - s a j t ó, amely az igazság ezen fajtájának állandó kutatásával és kiméletlen föltárással beláthatatlan pusztítást viszen végbe a közjavakban, oly sok embert kerget az erkölcsi és anyagi, sőt fizikai vég-
érvényes megsemmisülésbe...

Ha szabad lesz axiomával élnem: hogy az igazság — mindig igazság, az egyszerűen hazugság!

LEGUJABB.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, október 31.

A Daily Telegraph mai száma szenvedélyes hangú cikket közöl Ausztria-Magyarország ellen s azt fejtegeti az elején, hogy a háboru kitérése nagyon valószínű.

— Ha Milovanovics Párisba megy ott fogja találni Paul Cambont, aki most szintén a francia fővárosba utazott és akinek szava a francia külügyi kormánynál nagy sullyal esik latba. Kívánatos, hogy Ausztria-Magyarország ne folytassa Olaszország-nak 19. századbeli külpolitikáját a Balkánon a 20. században, mert különben megaláztatás és kudarc fogja érni. Ha a Ballplatz idejében értesíti a londoni Foreign Officet, hogy szükségesnek látja a berlini szerződésnek Boszniára vonatkozó cikke-lyeit módosítani, bizonyára rokonszenves figyelemmel találkozott volna és nyilván sikerült volna olyan meg-
egyezésre jutni, amely az érdekelt tényezőket kielégitené. Ausztria-Magyarország 35 év előtt eltitkolta Anglia elől a reichstadti szerződést. Akkoriban az osztrák császár kijelentette, hogy a bécsi és a pétervári

kormányok között nincsen semmi titkos megegyezés. Szó szerint ez igaz is volt, mert a megállapodások a két uralkodó között jöttek létre. Az osztrák államférfiak azóta is jezsuita iskolába jártak. Az orosz-török háboru kitérése után Anglia és az osztrák-magyar monarchia tanácskoztak egymással az Oroszország ellen teendő lépésekről. A reichstadti szerződést akkor is elhallgatták Anglia elől és rávettek Nagybritanniát, hogy ő ajánlja a berlini kongresszuson az osztrák-magyar monarchiának az okkupációval való megbizását.

Milovanovics dr. szerb külügyminiszter ma délután a külügyi hivatalban másfél óra hosszáig tartó tanácskozást folytatott Grey külügyi államtitkárral a közeli Keleten végbement legutóbbi eseményekről. A miniszter ezután a francia, olasz és több más nagykövetségen jelent meg. A párisi szerb követ érkezését holnapra várják Londonban.

A Slovo munkatársának, aki a szerb trónörökös elé utazott Gacsináig, alkalma volt a vasuton hosszasan beszélnie a trónörökösrel és Pasicseccsal. György trónörökös a többek között a következőket mondta:

— Boldog vagyok, hogy az orosz sajtó ezekben asúlyos napokban az oldalunkon áll. A sajtó támogatása többet ér, mint egy egész hadsereg. Szerbia és az anektált tartományok népének hangulatát a legjobban a szerbeknek ezzel a mondásával tudom jellemezni: „Ha pusztá kézzel kell is háboruba mennünk, megfogjuk ragadni az ellenség szuronyait és kardjait”. Semmivel sem lehet a szerb népet visszatartani; mert a nemzeti ideál és a történelmi feladat védelme lelkesíti. Ilyen reményekkel megyünk most Oroszországba.

Káneából megtáviratozták, hogy egy jegyzék érkezett oda, amelyet a négy védőhatalom konzuljai adtak át a végrehajtó hatalommal megbízott komiténak.

A jegyzék a következőképpen hangzik: Franciaország, Nagy-Britannia, Olaszország és Oroszország diplomáciai ügyvivői kormánynak megbizásából a következőket hozzák a krétai kormány szives tudomására: A védőhatalmak azon az állásponton vannak, hogy Krétának Görögországgal való egyesítése azon hatalmak hozzájárulásától függ, amelyek Törökországgal szemben kötelezettségeket vállaltak. Mindazonáltal hajlandók e kérdésnek Törökországgal való megtárgyalását jóakarattal számbavenni, ha a lakosság biztonsága garantáltatik. A jegyzék mind Káneában, mind Athénben kielégítő benyomást tett. Felteszik, hogy a hatalmak abban egyeztek meg, hogy a krétaiak törekvéseit kedvezően fogadják és remélik, hogy a fuzió kérdése nemsokára meg lesz oldva.

— Lapunk t. olvasóit szé-
kely hazafias bizalommal kérjük, sziveskedjenek a „Székely-Udvarhely” előfizetési díját, valamint az esetleges hátralékot a már megküldött postatakaré-
pénztári befizetési lap felhasználásával haladéktalanul utalvá-
nyozni, hogy lapunkat továbbra is akadály nélkül küldhessük. Teljes tisztelettel: **A kiadóhivatal.**

KÜLÖNFÉLÉK.

Halottak napján.

Írta: Herczeg Ferenc.

Kérlek, kedves olvasóm, ne dobd el bosszusan ezt a lapot, hanem szenvedd el néhány percig a kellemetlen érzést, melylyel a keserű és megszégyenítő igazságok feszegetése jár.

Hatalmas tüntető menet vonul el lelki szemeid előtt. A tüdővészések tüntető menete. Nyolcvanezer ember, a kinek szemében már ott vibrál a halálos félelem. Órákon át látod őket vánszorogni és a rettenetes menet még sem akar véget érni. Fakó arcu, horpadt mellű parasztok, kiknek sovány válláról oly furán lóg a cifra szűr. Elaszott uriemberek, a kik fázva vonják össze prémes kabátjukat. Munkásemberek, a kik erőtlenséggel vonszolják maguk után a nehéz csákányt. Azután a huszesztendősök serege! A fiatal leányok, a kik menyasszonyi ruhába öltöztek és rémüldözve kacérkodnak a halállal. A nyurga fiúk, kiknek szívében forró vágyak lobognak és kiknek arca eltorzul a félelemtől.

A mit a hatalmas állam nem tud megcsinálni, azzal megpróbálkozik a gyöngé társadalom. A József Szanatórium Egyesület megragadó hévvel, bámulatos szívóssággal harcol az alattomos ellenséggel. Vezető emberei fáradhatatlanul tervezgetnek, irnak, szónokolnak, izgatnak, kérlelnek és koldulnak, hogy felrázzák közömbösségéből a társadalmat.

A szives olvasó most már tudja, hogy cikkem tulajdonképpen reklám-cikk akar lenni. Valóban az. Az életnek szeretnék reklámot csinálni a halállal szemben. A reménynek, a verőfénynek a csüggedés s az árnyék principiuma ellen. A Szanatórium Egyesület egy megkapóan gyöngéd ötlete adta kezembe a tollat. Felhívást tesz közzé, melyben azokhoz fordul, a kik halottak napján virágot tesznek kedveseik sirjára. Ha mindenki csak egy virágszállal kevesebbet fon koszorujába és az egy virágszál árát elküldi az egyesületnek, akkor megígéri, hogy megmenti ezer tüdőbeteg ember életét.

Az enyészetet állítani az élet szolgálatába, a halottak napját a reménység ünnepévé avatni: gyönyörű gondolat. A ki valaha már végigszemlélte és végigszenvedte egyik kedvesének lassu elsorvadását, a kit tehetetlen fájdalommal töltött el egy ifju élet korai elhamvadása: az megforja érteni a Szanatórium Egyesület szövegét. S a ki megérti, az hozzá fog járulni a nemzet szégyenfoltjának eltörléséhez. A József Kir. Herczeg Szanatórium Egyesület címe (Budapest, IX., Lónyai-utca 47.)

Herczeg Ferenc e gyönyörű cikke még azoknak figyelmét is felkelti a szép társadalmi munka iránt, a kik eddig késlekedtek. Örömmel írjuk, hogy megyénk és városunk is kiveszi részét ebből a mentési munkából. A gyűjtés eredményét lapunkban közzé fogjuk tenni.

Vajha mindenki megértene a megkapóan gyöngéd ötletet: egy virágszállal kevesebbet kell kötni a kegyelet koszorujába s ezt az egy virágszálát átadni a halál jegyeseinek élete megváltására!

Halottak napján.

Szél süvölt a hervadt tájon,
Sárga levél rezg a fákon,
Őszi rózsá beteg szirma,
Busongva száll le a sirra.

A sirok közt elballagok,
Tudja Isten, oly bús vagyok:
Az öröm, fény, virág meg dal
Alighogy él, máris meghal . . .

Az élet is ilyen forma,
Tündökölj bár fényes sorba'
Ámmodod a boldogságot . . .
S itt kell hagyni a világot!

Fülei Sz. Lajos.

— **Rp. Keserű labdacok** a Böm-
bölde részére.

Sign: Hetenként egy adag.

A halottak békén vannak,
Nem civódnak, csak alusznak,
Am mi élők marakodunk,
Egymással nagy harcot vivünk.

Pedig oly rövid az élet,
Nyomában jár az enyészet,
Hogy jobban felhasználhatnánk,
Ha egymással békén volnánk.

Akár nagyur, akár koldus
Ha a temetőbe eljut,
Békén pihen egymás mellett
Mikor már por és hamu lett . . .

A korezmáros is hallgatja,
Könnybe lábad arculatja:
Oda künn a temetőben
Odalent a sir mélyében
Egész mindegy, hogy a haszon
Kinek a zsebébe folyjon . . .

Dr Veritás.

— **Az országgyűlési függetlenségi-
párt** ez évben is kegyelettel ünnepli
meg a nemzet elhunyt nagyjainak
emlékezetét. Ma vasárnap testületileg
vonul ki a kerepesi temetőbe, a hol
Kossuth Lajos sirjánál Barabás Béla,
Irányi Dániel sirjánál pedig Csiz-
mazia Endre országgyűlési képviselő
helyezi el a párt koszoruját emlék-
beszéd kíséretében.

— **Dr Nagy György országgyűlési
képviselő** halottak napján, pártja
megbízásából szintén koszorút helyez
el Kossuth Lajos sirjára, a hol az
ugyancsak általa szerzett alkalmi
költeményt Káli Nagy József fogja
elszavalni. Az ágilis, lelkes székely
képviselő még aznap este a gödöllői
honvédszobornál tart alkalmi beszé-
det.

— **Kitüntetés.** Ófelsége, Fejér Manó
sepsiszentgyörgyi esperes-plebánost,
a csikszépvízi Fejér-család legidő-
sebb tagját tiszteletbeli kanonoknak
nevezte ki. Fejér Manó, aki Sepsis-
zentgyörgy társadalmának osztat-
lanul kedvelt embere, jól megérdem-
elt kitüntetésben részesült. Har-
mincegy évi papságával egyház
kerületének őszinte szeretetét és ra-
gaszkodását érdemelte ki. A sepsis-
zentgyörgyi egyház kerületnek fő-
esperesi teendőit hosszú idő óta
végzi, az egyházközség újjászerve-
zése és a sepsiszentgyörgyi róm.
kath. templom felépítésében elvitáz-
hatatlan érdemei vannak.

— **A helybeli szent Antal társaság**
ezen évad első estélyét november
8-án rendezti a róm. kath. főgimnázium
nagytermében. A műsort jövő
számunkban közöljük.

— **Nagygalambfalva község kép-
viselőtestülete** e hó 21-én küldött-
ségileg kereste meg a földmivelés-
ügyi kormány vezető férfait, hogy a
község azon erdőterületét, mely
üzemterv szerint több éve vágóte-
rekre van felosztva, egyszersminden-
korra legelőterületnek engedessék
át. A küldöttség tagjai voltak: László
György körjegyző, Beke Albert ig-
tanító, Petre Lajos községi bíró, Fe-
leki Márton pénztáros és Varga Já-
nos képviselőtestületi tag. A küldött-
séget Solymossy Endre Székelyud-
varhely város országgyűlési képvise-
lője vezette Mezőssy államtitkárhoz,
hol kilátásba helyeztetett a gazda-
közönség tovább nem tűrhető azon
sételme, mely szerint a tagosítással
teljesen elvesztett s az állattenyésztés
szempontjából oly nélkülözhetet-
len közlegelő a gazdaközönségnek
biztosították. Hálás köszönet Szé-
kelyudvarhely város derék képviselő-
jének, Solymossy Endre urnak, ki e
székely község népe érdekében szí-
vesen állott a küldöttség rendelkezésére.
S bár nem a község képvise-
lője, fáradságot nem ismerő igaz-
lelkesedéssel készséggel, állott érde-
keik előmozdításának szolgálatába.
Adjon az Ég sok ilyen székely kép-
viselőt nekünk, szívünkben kívánjuk.

— **Személyi hír.** Dorner Béla kir.
gazdasági intéző felvidéki kiküldetés-
éről visszaérkezett és hivatalának
vezetését átvette.

— **Ki volt Petőfi?** A magyar ha-
zaszeretet lánglelkű apostola. A
harcbahívás gyújtó meteorja. A
sziklaerős nemzeti érzésnek elragadó
tolmácsa. A gondokbamerülő férfi-
léleknek és pajzán jókedvnek, a
gyermeki ragaszkodásnak és lélekből
fakadó barátságának, a játszi szere-
lemnek és odaadó hitvesi hűségnek
édesszavu dalosa, kit a kunyhók és
paloták egyaránt megértenek és csodá-
lnak. Petőfi dalai szólnak a leg-
szeretőbbben a mi imádott hazánkról.
Fenkölt nemzeti érzés fakasztja e
dalokat ajkán, a melyek harcba ra-
gadják a nagy idők ifjait. Ezek nyo-
mán csordul hőseink és vértanúink
vére s hogy szabadságunk ára an-
nál nagyobb legyen, a nagy költő
életét is kioltja a csaták angyala.
Ifjan ragadta el tőlünk a halál, de
emlékét megőriztük. Templomot
emelünk emlékének s ebbe a
templomba: a Petőfi Háza össze-
hordjuk fenmaradt ereklyéit s a
nemzet közkincsévé tesszük. Bi-
zonnyára, nincs egyetlen magyar
sem, akinek lelkében gyönyört, lán-
goló lelkesedést, édesbus hangulatot
s mélységes érzelmeket ne fakasz-
tottak volna örökszép dalai s bi-
zonyára nem akad magyar, aki a
szabadság nagy költőjének, a hazá-
jáért életet áldozó hősnak, a leg-
tüneményesebb magyarnak temp-
lomára meg ne hozná az áldozatát.
A Petőfi Társaság vállalkozott Petőfi
Házának létesítésére, szeretettel ké-
rünk minden magyart, támogassanak
beunünket kegyeletes munkánkban
néhány darab Petőfi-sorsjegy meg-
vételével. Budapest, 1908. október
29-én. Hazafias tisztelettel Herczeg
Ferenc a Petőfi Társaság elnöke.
Endrődi Sándor a Petőfi Társaság
alelnöke. Ferenczi Zoltán a Petőfi
Társaság alelnöke.

— **Közös takarmány-csarnok vár-
megyénkben.** A siménfalvi gazdakör

a mi viszonyaink között fölötté fon-
tos és áldásos dolgot akar létesíteni.
Fölállítja ugyanis a közös takarmány-
csarnokot. Ez eddig Erdélyben sehol
sines és ezzel a kezdeményezés di-
esősége ismét az értelmes simén-
falviakké. A gazdakör tagjai egy tá-
gas, nagy kőházat építenek, ebben
benzinmotort helyeznek el és szecs-
ka-vágót, darálót, Tornadó-tengeri-
szártépőt, favágófűrész és később
gyapjutépő és fésülő masinát állíta-
nak be. A gazdakör tagjai ott gép-
erővel fogják takarmányukat elkészí-
teni. Pár fillérért és pár perc alatt
szeckázzák föl a tengeriszárat, szal-
mát stb., a mit eddig keserves kézi-
erővel nehezen tudtak végezni. A
mostani takarmányhiány mellett nyu-
godtan néznek állataik téli tartása
elő.

— **Rémregénybe illő vakmerő rab-
lás** történt Ujpesten szerdán délbe,
tehát fényes nappal, midőn két fel-
fegyverezett rabló a Pesti Magyar
Kereskedelmi Bank ottani fióktéze-
tében annyira megfélemlítette a je-
lennolt tisztviselőket, hogy kényszerít-
ték nagyobb összeg kiadására és
összesen negyvennégyezer koronát
vittek el. Ehhez fogható vakmerő
rablás még a főváros bünkrónikájá-
ban is csak nagy ritkán fordul elő.
A nagy apparatussal megindított nyo-
mozás csakhamar eredményre is ve-
zetett, mert a tetteseket Antosevics
József és Piasovszky József szemé-
lyében Hatvannál elfogták, a kik be-
vallották, hogy az elrablott pénzt a
kerepesi temető mellett ásták el.

— **Népkönyvtár a gazdaköröknek.**
A földmivelésügyi miniszter várme-
gyénkben a mátsfalvi, hodgyai és
udvarhely-szombatfalvi gazdakörök-
nek 100—100 kötetből álló ingyenes
népkönyvtárt és szekrény beszerzésére
20—20 korona államsegélyt engedé-
lyezett. Ohajtandó volna, ha a többi
gazdakörök is kieszközölnék a szé-
kely kirendeltég útján ezen hasznos
és népmivelő intézményt.

— **A Magyarországi Munkások
Rokkant- és Nyugdíjgyulete**nek köz-
ponti választmánya pákai Kölber Ala-
jos kocsigyáros elnöklésével vasárnap
tartotta rendes havi gyűlését. A be-
terjesztett jelentések szerint szeptem-
berben 65 ezer koronával gyara-
podott az egylet vagyona, mely most
már a 3.700.000 koronát meghaladta.
Az idén belépett 19 ezer új taggal
a rendes fizető tagok száma 73 ezerre
emelkedett. Az egylet kiváló jóté-
konyságát igazolja az, hogy 1903.
március óta 340 ezer koronát fize-
tett ki 393 rokkant tag és 106 árva
állandó segítésére. Katits Antal igaz-
gatónak az egylet folytonos haadá-
sáról, új fiókpénztárak alakulásáról s
a folyó ügyekről előterjesztett jelen-
tését tetszéssel tudomásul vették.
Legközelebb Köpcsényben, Szabad-
bárádon és Menyháran alakulnak
új fiókpénztárak, ezek száma 223.
Utóbbi időben az ipartestületek kö-
zül számosan csatlakoznak az egye-
sülethez, mely által az iparosok
nyugdíj-ügye nyer megvalósulást, A
lakatosok nyugdíjgyulete a belügymi-
niszter engedélye alapján összes tag-
jaival és vagyonával beolvad az or-
szágos egyesületbe. Abonyi János
zentai elhunyt rokkant tag 400 ko-
rona értékű sorsjegyeket hagyomá-
nyozott az egyesület javára. A tagdíj
hátralékok rendezésére végső határ-
időül december 20-ikát tüzték ki, a

kik addig nem fizetnek, tagsági jo-
gaikat elveszítik. Az egyesület helyi-
sége Budapesten, VIII., József-utca
23. számú saját házában van.

— **Erdélyrészi vásárok.** Vasárnap
november 1-én Daróc (Udvarhelym.)
Oláhszentgyörgy; 2-ikán Kolozsvár,
Márpod, Mártonhegy, Székelyköszvé-
nyes; 4-én Radnót, Segesvár; 5-én
Kolozs, Mártontelek, Teke, Topán-
falva; 7-én Dobra, Drág, Kiskend;
8-án Naszód, Tövis; 9-én Bolkács,
Csikesekefalva, Csikszentmárton; 11-
én Bágyon, Kisselyk, Kovászna, Ma-
gyargyerőmonostor, Marosvásárhely,
Sárkány, Szerdahely.

— **Államsegély és kiállítás.** A
földmivelésügyi miniszter a városfalv
állattenyésztő szövetkezetnek 600 K
államsegélyt engedélyezett, hogy
abból az állataikat elhullás, levágás
stb. elleni biztosító szövetkezeti ta-
gok első segélyben részesülhessenek.
Ugyanezen szövetkezet az idén ősz-
szel tagjai állatállománya részére
díjazással egybekötött állatkiállítást
rendez.

— **Az utolsó előadások.** Szilágyi
Dezső kitűnően szervezett társulata,
mely rövid ittműködése alatt a vé-
lletlenül összetorlódtott körülmények
folytán, dacára annak, hogy e né-
hány hét alatt tizenöt újdonságot hoz-
zott színre és még K. Hegyessy Mari
urnót, a budapesti nemzeti színház
elsőrangú művésznőjét is vendég-
szerepeltette, több erkölcsi, mint
anyagi sikerrel, hétfőn november hó
2-án tartja itt utolsó előadását. Ma
vasárnap a kegyeletes ünnepre való
tekintettel a hagyományos „Molnár
és gyermeke” kerül színre, félhely-
árakkal, hétfőn pedig a „Válás után”,
remek francia bohózat. Ezután a
társulat Zilahra teszi át állomását;
kívánjuk, hogy ott több méltánylásra
és nagyobb pártfogásra találjanak, a
mire magas színvonalon álló előadá-
saikkal méltán rá is szolgálnak.

— **Az Oltáregylet** által rendezendő
kiállítás fedezésére adakoztak Med-
gyesy Emma gyűjtőívén: Ifj. Galter
Jánosné 20 K. Stratzinger Emilné
4 K. N. N. 1 K. Összesen 25 koro-
nát. Szabó Antalné gyűjtőívén Ko-
vács János 10 K, Fazakas Gáspár
2 K, Szabó János, Dézsi Lajos,
Merza István, Mazingér Lászlóné
1—1 K. Dobos Ferenc 88 fill. Já-
nossy Béla 50 fill. Kovácsy László,
Jancsó P. 40—40 fill. Összesen 18 K
18 fill. Katona Anna gyűjtőívén
Borbély Lajos, Dobai János 60—60
fill. Hegyi Pál 50 fill. Bálint János,
Tarcsafalvi Pál 40—40 fill. Borbély
B. Gál Vilma, Balázs Mózes, Péter
Istvánné 20—20 fill. Gál Mihályné
14 fill. Barabás Lajos 10 fill. Ösz-
szesen 3 K 54 fillér.

— **Csikvármegye Gazdasági Egye-
sülete** a m. kir. földmivelésügyi mi-
niszter támogatásával november hó
16-án Kászonaltizen, 17-én Csikkoz-
máson, 18-án Madarason, 19-én Gyer-
gyóalfaluban, 21-én Gyergyótlgyesen
állatdíjazásokat tart.

— **Bibliai történetek** cím alatt
meg jelent Tarcsafalvy Albert
kolozsvári igazgató-tanító, lapunk je-
les munkatársának tankönyve a nép-
iskolák III—IV. osztálya számára,
ötödik teljesen átdolgozott kiadásban.
E kitűnő tankönyvet az unitáriusok
egyh. képv. tanácsa pályadíjjal jutal-
mazta, a mit méltán meg is érde-

A szerkesztésért felel:
Mészáros

melt, mert mély vallásos tartalmával, a tárgy poetikus feldolgozásával, nemes erkölcsi tendenciájával hivatva van az ifjúságot hitében és erkölcsiében megnemesíteni, a jóra és szépre oktadni. Megrendelhető Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyen. Ára kötve 80 fillér.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT féle Emulsió után is és ez a megkönnyebbülés napról napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötlő a javulás az általános egészséget illetően.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT féle módosított védjegyet a halászt — kérjük figyelembe venni.

Étvágy és álom

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszerben

HIRDETÉSEK

A hirdetések gondos átolvasása önnek valószínűleg hasznára lesz!

Török szerencséje — örök! Aki nem hiszi — próbálja meg: vásároljon m. kir. szab. osztálysorsjegyet az 1908. nov. 19. és 21-én kezdődő XXIII. sorsjátékhoz **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedésben Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám alatt, hol **Török-féle** osztálysorsjegyek már kaphatók s meg fog győződni, hogy egy húzási nap sem mulik el, amelyen Magyarország legnagyobb bankháza: **Török A. és Társa** rt.-nál a vevőknek nagyobb nyereség ne jutna, mert hát mindig igaz marad, hogy **Török szerencséje — örök!**

Kiadja: **Betegh Pál** villamos motoros könyv- és újságkiadó intézete.

FÉRFI ÉS NŐISZABÓ

üzletemet Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 83. szám alá helyeztem, hol

készítek divatos polgári, papi é egyruhákat, ugyintén női Ferencz József kabátokat, kosztümöket frakkzsakétot, felöltő gallérokat és sapkákat a legújabb divat szerint jutányos áron.

Városi és vidéki férfi- és nőiszabók, valamint kezdőleányok, kik a

finomabb munkák

varrását és szabását

megtanulni kívánják jelentkezzenek

Jakobs Miklós

okleveles férfi- és női szabász-tanítónál, ki a

legmértányosabb áron tanít. Vidéki megkeresésekre azonnal válaszol.

Árlejtés

papilak kijavítására.

A szentegyházfasfalvi papilakás kijavítására *f. évi nov. 7-ig* árlejtés hirdetik.

A jóváhagyott költségvetés szerint a kijavítás díja a közseg által adandó 2934 K értékű anyagok k. vül 7259 K készpénzben van előirányozva.

Az árlejtés nov. 8-án fog eszközöltetni. Az építési föltételek a plebánián megtekinthetők.

Szentegyházfasfalvi, 1908 okt. 29-én.

Pap Albert, lelkész.

7764—1908 tkvi sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Igazságügyminiszter 1906 évi július hó 6-án 14114—1906 I. M. I. sz. alatti rendeletével elrendelte, hogy a székkönyvtári kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Rugonfalva** község telekkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nevezve melyekre az 1886. évi 29. t. c. 1889. évi 38. t. c. és az 1891. évi 16. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. c. cikkben szabályozott eljárás s ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantatassék.

E célból a helyszíneljárás **Rugonfalva községben 1908. évi december hó 10-ik napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyv-könyvekben előforduló bejegyzésekre nevezve indokolt előterjesztést kívannak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az észrevételeiket igazoló okirataikat mutassák fel.

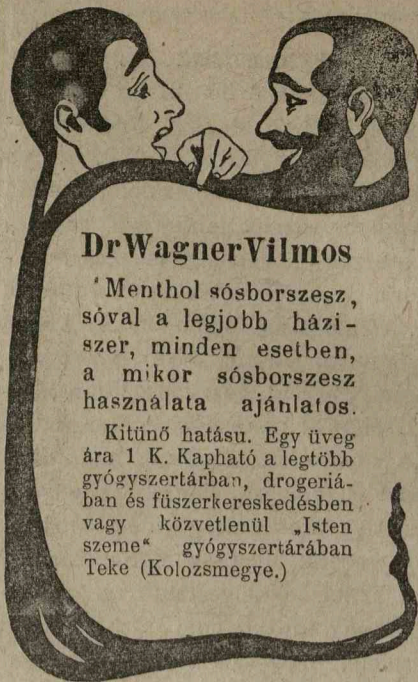
2. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogi igényt tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átjegyzésre az 1886. évi 29. t. c. 15—18. és az 1889. évi 38. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, — vagy oda használnak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létét rejtett a kiküldött előtt szóval ismerje el, — és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a helyeg es illeték elengedési kedvezményétől is elesnek.

3. És azok, kiknek javára tényleg mar megszűnt követelesre vonatkozó zálog vagy megszűnt egyéb jog van telekkönyvileg bejegyezve, ugyintén azily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesét kerlemezék, illetve, hogy a törlesési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a helyeg mentesség kedvezményétől elesnek.

Szekelykeresztur, 1908. évi október hó 22-én.

Péterfy,

kir. járásbíró.

Dr. Wagner Vilmos

Menthol sósborszesz, sóval a legjobb házi-szer, minden esetben, a mikor sósborszesz használata ajánlatos.

Kitűnő hatása. Egy üveg ára 1 K. Kapható a legtöbb gyógyszerárban, drogeriában és fűszerkereskedésben vagy közvetlenül „Isten szeme” gyógyszerertárban Teke (Kolozsmegye.)

BÉLYEGZŐK

megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban szállítatnak **Betegh Pál** könyv- és papir kereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Aki hirdetni akar

sikerrel, az forduljon az Általános Tudósító (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII. Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és nap-tárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselése, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Disztes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél bízmentesen.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyász-jelentések,

ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkákat izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnék

Betegh Pál

villamos územre berendezett könyvnyomdát és könyvkötő-intézetet Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Vidéki megrendeléseket azonnal elintézi.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhívnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésével söléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Sz. 998—1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljároság közhírre teszi, hogy Kápolnásfalva község tulajdonát képező bolt és korcsmahelyiség, a hozzátartozó lakszobák, pince, csür, istálló és színnel, valamint a hozzátartozó kerttel és kuttal együtt **1908 november 15. napján** délután 2 órakor a község házában haszonberbe adatik 1908. december hó 1-től számítandó 3, esetleg 6 évre.

Kikiáltási ár 500 K, bántpénz ennek 20 százaléka. Bérlet a szerződés megkötése után a bérleti idők tartamaig egy korlátlan italmérségi engedélyre jogot tarthat, mely engedély minden akadály nélkül a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter urnak 109646—1908. sz. engedélye alapján meg fog adatni.

Kápolnásfalva, 1908. október 22-én.

Az előljároság.

Both Lázár,
k. bíró.

Menyhárt János,
k. jegyző.